

Inkluderende fellesskap for barn og unge – Skolelederforbundets hørings svar

Skolelederforbundet er langt på vei enig i ekspertgruppens virkelighetsbeskrivelse når det gjelder følgende:

- kunnskapsgrunnlag for grunnskole og videregående opplæring.
- kunnskapsgrunnlag for statlig lokalt støttesystem, men med følgende kommentar:
 - o *Skolelederforbundet mener at støttesystemene både lokalt og nasjonalt må tette på praksisfeltet. Mer tid må brukes på veiledning og støtte til kommuner, skoler og barnehager. Mindre tid må brukes til utredninger.*
- analyse av dagens situasjon. Den er dekkende, jfr. kapittel 7 i rapporten.
- Tiltak om et helhetlig system, men med følgende kommentar:
 - o *Skolelederforbundet er langt på vei enig i ekspertgruppens forslag til et helhetlig system. Ressursene må brukes der hvor barn og elever er og støtter ledere og lærere i opplæringen.*

Skolelederforbundet har følgende kommentarer knyttet til kapittel 5, områder for tiltak, (ekspertgruppens forslag er uthevet, våre svar er i kursiv)

- **Barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging har rett til lærer med godkjent pedagogisk utdanning.** *At elever får opplæring av ufaglærte ansatte, er Skolelederforbundet som ekspertgruppen, svært bekymret over. Dette må følges bedre opp enn i dag, bl.a. med nødvendige ressurser både lokalt, men også nasjonalt.*
- **Obligatorisk kartlegging og tidlig innsats rett etter skolestart.** *Dette er allerede vedtatt for 1-4 og bør også vedtas som pålegg for overgang mellom barneskole og ungdomsskole, og mellom ungdomsskole og videregående skole. Det er også viktig at nødvendig informasjon om elevene i tilstrekkelig grad flyter mellom de forskjellige forvaltningsnivåene, men også innen nivåene.*
- **Det skal etableres et pedagogisk støttesystem for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging. Det skal ikke være behov for sakkyndig vurdering og enkeltvedtak for å få hjelp.** *Skolelederforbundet er enig i dette.*
- **De pedagogiske ressursene i støttesystemet skal være målrettede, fleksible og iverksettes hurtig.** *Laget rundt eleven er et viktig tiltak for å bedre handlingskraften lokalt på den enkelte skole. Det er ikke alle kommuner som har tilstrekkelig fokus på hvilke effekter det har å tildele ressurser eller skape team som kan støtte den enkelte skole i tilrettelegging og tilpassing for den enkelte elev eller elevgruppe.*
- **Barn og unge med behov for individuelle tiltak med klare avvik fra læreplan og rammeplan skal sikres dette.** *Skolelederforbundet støtter dette. Rutiner må etableres for å sikre at disse barna og ungdommene får nødvendig tilpasset opplæring.*
- **De desentraliserte kompetansemidlene skal brukes for å utvikle nødvendig spesialpedagogisk kompetanse.** *Dette er Skolelederforbundet enig i, men dette vil kreve en tøffere prioritering mellom de ulike kompetansekrav/-behov og forventninger til*

videreutdanning bl.a. for å fylle normkrav innen 2025. Dette vil innebære et behov for mer ressurser for å løfte lærernes kompetanse innen dette området.

- **Det etableres en pedagogisk veiledningstjeneste som primært finnes i skoler og barnehager. Høy kompetanse nærmest mulig barn og unge.** Skolelederforbundet er for tiltak som støtter laget rundt eleven og skolen og som bidrar til et økt fokus på tilpasning av opplæringen
- **Veiledningstjenesten skal utrede, analysere, veilede og hjelpe pedagogisk ansatte samt bidra til relevant kompetanseheving.** Dette støtter Skolelederforbundet.
- **Det overføres ca. 300 stillinger fra dagens Statped til veiledningstjenesten.** Skolelederforbundet støtter dette.
- **Ved at det ikke lenger utføres sakkyndige vurderinger frigjøres i tillegg ca 1300 stillinger i dagens PP-tjeneste.** Dette mener Skolelederforbundet er et viktig tiltak. Loven gir i dag mulighet til å omdisponere ressurser, men kravet til dokumentasjon og arbeid med vedtaksgrunnlag legger beslag på de fleste ressurser, og det gis liten mulighet i skolen for veiledning og støtte i opplæringen. Flere skoler har startet et arbeid med å knytte til seg ressurser for å skape team som kan gå inn i ulike lokale pedagogiske støttetiltak.

Innledningsvis til punktet om statlige og fylkeskommunale tjenester vil Skolelederforbundet påpeke at ressursene må nærmere skolen og klasserommet. Dagens modeller er byråkratiserende. En må sikre at de ressurser som flyttes nærmere ikke splittes opp så mye at robustheten og dybden i det enkelte fagmiljø forringes.

- **Statped sitt ansvar for utvikling av spesialpedagogisk læringsressurser overføres Utdanningsdirektoratet.** Skolelederforbundet støtter dette. Vi støtter tiltak som forenkler og avbyråkratiserer behovet for koordinering og samhandling mellom ulike aktører.
- **Overføring av tjenester til de nye fylkeskommunene for grupper av barn og unge kommunene ikke har kompetanse i forhold til.** Dette støttes også av Skolelederforbundet.
- **Landsdekkende tjenester som f.eks. til døvblinde drives videre og legges til en av de nye fylkeskommunene.** Dette støttes også av Skolelederforbundet
- **Opgavene til samisk spesialpedagogisk tjeneste overføres til fylkeskommunen Troms/Finmark. Denne får også en landsdekkende funksjon, også i forhold til det lulesamiske og sørsamiske området.** Dette støttes også av Skolelederforbundet.

- **Retten til spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning faller bort og erstattes med foreslåtte endringer og nye bestemmelser.**

Dagens lovverk har to undervisningsformer og dette er problematisk og skaper en todeling som ikke er formålstjenlig. Tilpasset opplæring gjelder alle barn og unge og er ikke avhengig av et eget forvaltningsvedtak for å sikre dette. Den enkelte lærer og skole skal tilpasse opplæringen. Begrensningen ligger ofte i tilgangen på kvalifiserte ressurser for å kunne forsterke undervisningsstøtten i læringssituasjonen. Retten til opplæring er gjennom loven sikret for den enkelte elev. Det bør derfor ikke være nødvendig med en egen lovtekst for å få tilrettelagt undervisningen. Enkelte barn og unge har særlige behov som krever særskilte tiltak. Disse kan ivaretas gjennom å fatte vedtak som sikrer den støtte som er nødvendig. Utfordringen vil være ressurstilgangen lokalt, og Skolelederforbundet mener at det må fokuseres på dette i første omgang. Vi må avbyråkratisere der det er mulig. Ressurser må brukes til støtte for den enkelte elev i læringssituasjonen.

- **Rett til lærer med godkjent pedagogisk utdanning.** *Skolelederforbundet støtter dette.*
- **Et pedagogisk støttesystem i alle barnehager og skoler.** *Skolelederforbundet støtter dette.*
- **En kommunal pedagogisk veiledningstjeneste.** *Skolelederforbundet støtter dette.*
- **Krav til utredning og evaluering av tilbudene og læringsutbyttet.** *Skolelederforbundet støtter gode modeller som er praktiske, som er enkle i bruk og som ikke er byråkratiserende. Dette krever at det finnes gode hjelpemidler for skoler og lærere for å vurdere læringsutbytte.*
- **Foresatte skal ha medvirkning og klagerett.** *Skolelederforbundet støtter selvfølgelig foresattes rett og plikt til medvirkning. Og det blir enda viktigere å sikre et godt skole- og hjemsamarbeid, samt gode overganger mellom nivåene der informasjon om den enkelte elev kan deles. Foresatte må fortsatt sikres en rett til å klage.*

Til kapittel 6, implementering, har vi følgende kommentarer:

- *En vellykket implementering krever medvirkning fra alle parter i skole og barnehage. Dette er avhengig av en helhetlig og god strategi fra statlige myndigheter, en strategi som når helt ut til den enkelte skole og barnehage. Det vises her til arbeidet med fagfornyelsen som Skolelederforbundet mener har en god modell som det kan bygges videre på.*
- *Digitaliseringsstrategien er avhengig av at systemer samarbeider slik at informasjon kun legges inn en gang. Dette krever sannsynligvis sterkere statlig styring siden flere departementer, direktorater, kommuner med videre er involvert.*

Med vennlig hilsen/Best regards

Trygve Beyer-Olsen
Politisk rådgiver/Political adviser
Tlf 916 47 911